



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เรามีความเชื่อกันว่า การศึกษาช่วยพัฒนาบุษยโรงเรียนคือศูนย์กลางของแหล่งความรู้ คือสถานที่สำหรับอบรมบ่มเพาะพฤติกรรมต่างๆ ของเยาวชนที่สำคัญและยิ่งกาล-เวลาผ่านไป เราก็น่าจะมีความเชื่อว่า เรื่องของการแสวงหาความรู้นั้นมีอยู่ทั่วไปทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน¹

และการศึกษาในโรงเรียนนั้นมิใช่ว่าจะต้องศึกษาเฉพาะวิชาความรู้ที่บรรจุในหลักสูตรเท่านั้น การศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการเสาะแสวงหา เป็นกระบวนการตลอดชีวิต กล่าวได้ว่า ความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนนั้น โรงเรียนมิใช่คำตอบสำเร็จรูปที่จะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้อย่างตายตัว ด้วยเหตุนี้ โรงเรียนจะต้องทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากสังคมให้ดีที่สุด

ในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น เป็นที่ยอมรับกันในวงการศึกษแล้วว่า การเรียนการสอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child -Center) นั้น มีใจจำกัดขอบเขตอยู่ภายในชั่วโมงสอนหรือภายในห้องเรียนเท่านั้น แต่ได้ขยายวงกว้างไปถึงประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็กด้วย² โดยเฉพาะหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย

¹ "สื่อมวลชนในฐานะผู้ให้การศึกษานอกระบบโรงเรียน" (บทนำ) คุณปริทัศน์

6 (9 กันยายน 2524) : 1.

² วสันต์ พรหมบุญ, "โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิต-วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 1.

ที่สำคัญไว้ 4 หมวดด้วยกันคือ คุณสมบัติที่ต้องการเน้นความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต ชีวิตที่สงบสุขและสมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ โดยมุ่งฝึกให้นักเรียนเป็นคนคิดเป็น ทำเป็นและรู้จักแก้ปัญหาตลอดจนให้รู้จักนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันมากที่สุดนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว ครูจะยังคงใช้การสอนแบบเดิมโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher -Center) และมุ่งเนื้อหาวิชาเป็นสำคัญต่อไปไม่ได้แล้ว¹ โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้หลาย ๆ แบบเพื่อสนองความต้องการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กและเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร (Curricular Activities) ควบคู่ไปกับกิจกรรมนักเรียน (Student Activities) ดังที่ วิชัย ราษฎร์ศิริ กล่าวไว้ว่า "ถ้าฟังก์ชันรวมในหลักสูตรหรือกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเดียวไม่สามารถบันดาลให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายอย่างสมบูรณ์ได้"² เพราะการที่จะฝึกให้เด็กเป็นคนคิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็นและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้นั้น จะต้องให้เด็กได้ปฏิบัติจริง ให้เด็กมีชีวิตอยู่อย่างประชาธิปไตยและได้รับประสบการณ์ตรงจากการได้มีส่วนร่วมกิจกรรมกับหมู่คณะ

วิชัย ราษฎร์ศิริ ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนเอาไว้ว่า

กิจกรรมนักเรียน(Student Activities) หมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนของนักเรียนนอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองตอบความสนใจและเพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพ อุบนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย³

¹ กิรติ ศรีวิเชียร, "ความเป็นมาของหลักสูตรประถมศึกษา 2521" หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ สมิตร์ คุณานุกร บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร: สารมวลชน, 2520), หน้า 27.

² วิชัย ราษฎร์ศิริ, หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา (หลักการและแนวปฏิบัติให้หลักสูตรใหม่ได้สัมฤทธิ์ผลศึกษา 233) (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522), หน้า 123.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 120.

ด้วยเหตุที่สังคมในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งสังคมต่างประเทศและสังคมไทยต่างก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับเยาวชน ซึ่งไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ปัญหาดังกล่าวนี้มีผู้ให้ความเห็นว่าโรงเรียนมีส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างปัญหาให้กับสังคมดังนี้

สุมิตร คุณานุกร ได้ให้ความเห็นว่า

สาเหตุของปัญหาเยาวชน สาเหตุหนึ่งมาจากการศึกษาในโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงออกในทางที่ถูกตอ้ง ไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่ผู้เรียน ซึ่งโดยธรรมชาตินั้น เด็กวัยรุ่นต้องการแสดงออกซึ่งพลังกำลังทั้งด้านความคิดและร่างกาย จึงถูกนำไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่าง ๆ ในสังคม เช่น การยกพวกตีกัน การมีวุ่นวายตามแหล่งอบายมุขและการหนีโรงเรียน เป็นต้น¹

ดังนั้น การจัดการศึกษาในโรงเรียน จะต้องให้สอดคล้องสัมพันธ์กับชีวิตจริงของเด็ก ชีวิตในโรงเรียนกับชีวิตจริงจะต้องเป็นอันเดียวกัน จะต้องไม่แบ่งแยกเด็กให้อยู่ในโลกสองโลกคือโลกของโรงเรียนโลกหนึ่งและอีกโลกหนึ่งคือโลกของชีวิตจริง ถ้าเป็นเช่นนี้จะทำให้เด็กรู้สึกว่ โลกของเด็กในโรงเรียนนั้นเป็นโลกที่แสนจะแห้งแล้งปราศจากชีวิตจิตใจ ส่วนโลกของชีวิตจริงนั้นเป็นโลกที่เต็มไปด้วยชีวิตชีวา ดังนั้นแนวคิดของ จอห์น ดีวีย์ (John Dewey) ที่ว่าสันต์ พรหมบุญ อ้างถึงในวิทยานิพนธ์เรื่อง "โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" ว่า "การศึกษา คือ การรวมประสบการณ์ หน้าที่ของครูคือการที่จะต้องจัดหา

¹สุมิตร คุณานุกร, หลักสูตรและการสอน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2518), หน้า 100.

สิ่งแวคล้อมที่เหมาะสมให้แก่เด็ก¹ ซึ่งก็ตรงกับความคิดเห็นของ หองสุข รัตนศรีวงศ์ ที่กล่าวว่า

การที่เด็กมาโรงเรียนไม่ใช่เข้ามาเพื่ออ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่เด็กทุกคนจะต้องรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งใคร่แก่ หมุ่คณะ เพื่อนฝูงเป็นต้น ของรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สิ่งเหล่านี้จะต้องใช้ในชีวิตรประจำวัน ฉะนั้น การที่เด็กจะประสบความสำเร็จในชีวิต โรงเรียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดประสบการณ์เหล่านี้ให้แก่เด็ก²

โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณธรรมและคุณลักษณะต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวเด็กนั้นแตกต่างกันไป จากการเรียนการสอนธรรมดา ความรู้อย่างอาจสอนได้ด้วยการอ่าน บางอย่างเกิดขึ้นได้ด้วยการท่องจำ บางอย่างเกิดได้ด้วยการปฏิบัติ ซึ่งอาจต้องใช้หลาย ๆ วิธี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติ ลำพังการบอกกล่าว การอ่าน การท่องจำ ตลอดจนการเขียนตอบให้ได้คะแนนเต็มนั้น สิ่งเหล่านี้ไม่เป็นหลักประกันได้ว่า จะปลูกฝังคุณธรรมและคุณลักษณะนิสัยให้แก่เด็กเรียนได้³ การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียน จึงนับว่ามีความสำคัญและความจำเป็นต่อนักเรียนอย่างยิ่ง เพราะกิจกรรมนักเรียนช่วยตอบสนอง

¹ John Dewey, Democracy and Education, (New York : Macmillan Company, 1961), p.164. อ้างถึงใน วสันต์ ชรหมบุญ, "โปรแกรมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" หน้า 3.

² หองสุข รัตนศรีวงศ์, "ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษา ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2506), หน้า 1.

³ บุญทัน อยู่ชมบุญ, ผู้เรียบเรียง กิจกรรมรวมหลักสูตร การบริหารกิจกรรม-นักเรียน เอกสารประกอบการสอนวิชาศึกษา 332 ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2524 : 8 - 9.

ความต้องการทางจิตวิทยาของนักเรียนซึ่งต้องการการยอมรับจากบุคคลในวัยเดียวกัน
 ต้องการความสำเร็จ ช่วยให้นักเรียนได้ทราบถึงความสามารถพิเศษ ความถนัดตาม
 ธรรมชาติและความสนใจของเขาเอง กิจกรรมนักเรียนจะช่วยดึงเอาสิ่งเหล่านี้ให้นักเรียน
 นักเรียนได้แสดงออก ช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและ
 ส่วนรวม กิจกรรมนักเรียนบางอย่างอาจกลายเป็นอาชีพหรือสิ่งที่สร้างชื่อเสียงให้แก่
 นักเรียนในเวลาต่อมาได้ ช่วยสร้างความคุ้นเคยการอยู่ร่วมกันระหว่างนักเรียนกับ
 นักเรียน นักเรียนกับครูหรือโรงเรียนกับชุมชน ให้ได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน อีกทั้งช่วย
 พัฒนาความเป็นผู้นำของเด็กได้ดีกว่าการเรียนในชั้นเรียน เพราะนักเรียนรู้จักการนำ
 ตนเอง การบังคับตนเอง การเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง¹

x กิจกรรมนักเรียนเป็นภารกิจหนึ่งในการบริหารงานด้านกิจกรรมนักเรียนซึ่ง
 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบดำเนินการร่วมกับนักเรียน เพราะจะช่วยให้
 นักเรียนมีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ทางวิชาการ
 คีร์ขัน ปฏิบัติให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
 ให้มีความเต็มใจในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
 เป็นประมุข ตลอดจนส่งเสริมวัฒนธรรม ประเพณีและความมั่นคง²

¹ วันนอร์ มะทา, กิจกรรมเสริมหลักสูตรทฤษฎีและปฏิบัติ (ศึกษา 332)
 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเตียนส์โตร, 2523), : 1 - 18.

² ศึกษาธิการ กระทรวง, คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมและ
 มัธยมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์, 2520), : 1 - 2.

เนื่องจากกิจกรรมนักเรียนมีความสำคัญดังไกล่ามาแล้ว หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้จัดกิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ต้องฝึกปฏิบัติจริงในวิชากิจกรรม สร้างนิสัย กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย ได้แก่ กิจกรรมประจำวัน คือ การเคารพธงชาติ การรอมรทนาเสาชิง การฝึกกายบริหารตอนเช้าก่อนเข้าเรียน เป็นต้น กิจกรรมในรอบสัปดาห์ ได้แก่ การฝึกมารยาท การจัดมุมอ่าน ป้ายนิเทศทางวิชาการ การประชุมวันสุดสัปดาห์ เป็นต้น กิจกรรมในรอบเดือน ได้แก่ การจัดทำหนังสือพิมพ์ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ กิจกรรมประจำภาคเรียน ได้แก่ กิจกรรมการเกษตร งานอาสาพัฒนาท้องถิ่น พิธีกรรมทางศาสนา กิจกรรมวันปิดภาคเรียนและกิจกรรมในรอบปี ได้แก่ กิจกรรมวันไหว้ครู วันเด็ก การจัดตั้ง สภานักเรียนและคณะกรรมการปกครองนักเรียน การจัดตั้งชุมนุมทางวิชาการ กิจกรรมสหกรณ์ ฝึกหัด การแสดงศิลปหัตถกรรม การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน เป็นต้น¹ ซึ่งแสดงให้เห็นแล้วว่า กิจกรรมนักเรียนก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียนทุกระดับชั้น

ลักษณะการจัดกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษาที่ต่างระดับกันนั้นย่อมมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะของผู้เรียนและความคิดเห็นของผู้บริหารในสถานศึกษานั้น ๆ มีความเข้าใจและเห็นคุณค่า ประโยชน์ที่คาดหวังเป็นสำคัญ² โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา ได้ประสบปัญหาในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและ กิจกรรมนักเรียนมานาน เนื่องจากสภาพและขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน บางโรงเรียนมีบุคลากรงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ พร้อมสามารถอำนวยความสะดวกในการจัดดำเนินการได้ดี แต่ บางโรงเรียนก็ขาดแคลนไม่อาจที่จะจัดได้ บางโรงเรียนจัดกิจกรรมนักเรียนมากไป จนเกิด

¹ วิชาการ กรม กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือปฏิบัติกิจกรรมสร้างนิสัยสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2522) :

1 -5.

² วิชาการ กรม กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรใหม่ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศาสนา, 2521) : 8 -9.

ผลเสียต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรและบางโรงเรียน ชาคการสนับสนุนจากผู้บริหารและ
ผู้ปกครองนักเรียน จึงทำให้การจัดกิจกรรมไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ¹

ด้วยเหตุที่การจัดกิจกรรมนักเรียนมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหาร
กิจการนักเรียนคือ ครูใหญ่ ครู ฝ่ายเข้าร่วมกิจกรรมโดยตรง ได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครอง
นักเรียนเป็นผู้ให้การสนับสนุน ซึ่งมีหลายครั้งที่ความคิดเห็นของฝ่ายบริหารและฝ่ายเข้าร่วม
กิจกรรมไม่ตรงกัน กล่าวคือ ผู้บริหารมักจะดำเนินการตามความคาดหวังหรือตามจุดมุ่งหมาย
ที่กำหนดไว้ในแผนงาน แต่ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการหรือความคิดเห็นของนักเรียน จึงพบว่า
มีปัญหาและอุปสรรคมากมาย เช่น ครูและนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ ไม่เห็นความสำคัญของ
กิจกรรมนักเรียนเป็นต้น ² ดังนั้น ความคิดเห็นของผู้บริหารกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมจึง เป็น
ประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่น่าจะนำมาพิจารณาศึกษา

จากแนวคิด หลักการและเหตุผลดังที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยเห็นว่ากิจกรรมนักเรียน
มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจึง เลือกศึกษา
การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด
พะเยา

วัตถุประสงค์ของกรวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนัก-
งานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา ในด้านต่อไปนี้

¹ศึกษานิเทศก์ หน่วย จังหวัดพะเยา, รายงานผลการประเมินมาตรฐานใน
โรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2522 จังหวัดพะเยา : 144 - 150 (เอกสารอัครสำเนา).

² นพพร พานิชสุข, "ข้อคิดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา"
มิตรครู 1 (15 มกราคม 2524), ใ 12 -17.

- 1.1 ความมุ่งหมายในการจัด วิธีการจัด
 - 1.2 ประเภทของกิจกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 1.3 การประเมินผล ปัญหาและอุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูใหญ่ ครูและนักเรียนในโรงเรียนขนาดต่างกัน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนแต่ละประเภท

สมมติฐานของการวิจัย

ครูใหญ่ ครูและนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดต่างกัน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยา มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ทำการศึกษาค้างนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 ฐานะของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูใหญ่ ครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา จากอำเภอเมืองพะเยา อำเภอเชียงคำ อำเภอจุน อำเภอปง อำเภอกองคำใต้ อำเภอแม่ใจและอำเภอเชียงม่วน ในปีการศึกษา 2524

1.2 ขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยาที่มีขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 สภาพการจัดกิจกรรมนักเรียน ศึกษาในด้านต่อไปนี้

2.1.1 ความมุ่งหมาย วิธีการจัด

2.1.2 ประเภทของการจัดกิจกรรมและการเข้าร่วมกิจกรรม

2.1.3 การประเมินผล ปัญหาและอุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2.2 ความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนประเภทต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังต่อไปนี้

- 2.2.1 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวิชาการ
- 2.2.2 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการออกกำลังกายและนันทนาการ
- 2.2.3 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม
- 2.2.4 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์
- 2.2.5 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการปกครองและการประชุม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สร้างเครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบ สร้างเป็นแบบเติมคำและเลือกตอบ จำนวนไม่เกิน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย ความมุ่งหมาย วิธีการจัด การเข้าร่วมกิจกรรม ประเภทของกิจกรรม การประเมินผล ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ สร้างเป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิดจำนวน 21 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 50 ข้อถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการจัดกิจกรรมแต่ละประเภท

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและให้ข้อคิดเห็น นำมาปรับปรุงแก้ไข

3. เลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ ครูใหญ่ ครูและนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา จาก 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ อำเภอแม่ใจและอำเภอเชียงม่วน โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด คือ เกณฑ์ตามฝ่ายสถิติการศึกษา กองนโยบายและแผน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

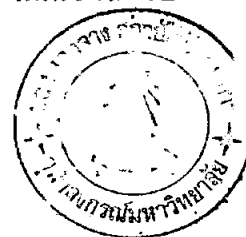
โรงเรียนขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 351 - 500 คนขึ้นไป
 โรงเรียนขนาดกลาง ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121 - 350 คน
 โรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 51 - 200 คน
 และใช้วิธีกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นและแบบง่าย ให้ได้ตัวอย่างประชากรจำนวนทั้งสิ้น
 1080 คน

4. รวบรวมข้อมูลที่ได้อมาและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คาร์้อยละในการ
 คำนวณ ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง และเมื่อพบความ
 แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
 โดยใช้ Q - Statistic แบบ Newman Keuls Method

5. สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การจัดหรือการดำเนินงานตามนโยบาย
 หรือแผนงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการนักเรียนของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้
2. กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนตามปกติ เพื่อให้
 นักเรียนได้รับประสบการณ์และความรู้ต่าง ๆ ทั้งที่สืบเนื่องและไม่สืบเนื่องจากหลักสูตร ซึ่ง
 ได้แก่กิจกรรมประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1 กิจกรรมเกี่ยวกับวิชาการ ได้แก่ ชุมนุมวิชาการ การจัดกลุ่มนักเรียน
 ตามความสนใจในแต่ละวิชา การจัดห้องสมุด การจัดมุมอ่าน การจัดนิทรรศการ การอภิปราย
 หรือการโต้วาทีทางวิชาการ
 - 2.2 กิจกรรมเกี่ยวกับการออกกำลังกายและนันทนาการ ได้แก่ การออก
 กำลังกายตอนเช้าก่อนเข้าเรียน การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียน
 การแสดงดนตรีและละคร การทำสวนครัวหรือสวนไม้ดอกไม้ประดับประจำชั้น เป็นต้น
 - 2.3 กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมในวัน
 สำคัญทางศาสนา งานวันเด็ก งานวันไหว้ครู การแสดงศิลปหัตถกรรมของนักเรียน เป็นต้น



2.4 กิจกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ การพัฒนาท้องถิ่น การทำความสะอาด โรงเรียนและสาธารณะต่าง ๆ การปลูกต้นไม้ในโรงเรียน กิจกรรมดูแลผู้อาวุโส เคนรวารี เป็นต้น

2.5 กิจกรรมเกี่ยวกับการปกครองและการประชุม ได้แก่ การเลือกหัวหน้าชั้น การเลือกประธานนักเรียน การประชุมอบรม กิจกรรมสนทนาพบปะนักเรียนของครูประจำชั้น การแนะแนว เป็นต้น

3. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกหรือความเห็นของครูใหญ่ ครูและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่มีต่อกฎระเบียบของการจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งสามารถวัดได้โดยการใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น

4. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนขนาดเล็กและเปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2524

5. ครูใหญ่ หมายถึง ครูใหญ่หรือผู้ปฏิบัติการในตำแหน่งครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา ไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา และยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในปีการศึกษา 2524

6. ครู หมายถึง ครูประจำชั้นผู้ทำหน้าที่เป็นครูสอนประจำในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา ที่ทำการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษาและยังคงทำการสอนอยู่ในปีการศึกษา 2524

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยาและยังคงศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2524
 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ได้ทราบสภาพและปัญหาในการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา

2. ได้ทราบแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนของครูใหญ่ ครู และนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยาที่มีขนาดต่างกัน

3. เป็นแนวทางสำหรับเสนอแนะสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการศึกษาของเขตการศึกษา 8 ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในอันที่จะสนับสนุนและปรับปรุง แก้ไข การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย